

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

http://www.floropoulos.gr - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Λ. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο, 4 Νοεμβρίου 2023

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Αγροτική μεταρρύθμιση
- β. Γενικός Οργανισμός Πελοποννήσου
- γ. ΟΥΑΕΝ

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη «Σωστό», αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

- α. Η σημασία του εμπορίου για την Ελλάδα ήταν μεγάλη, γιατί συνέβαλε στην αντιμετώπιση του επισιτιστικού προβλήματος.
- β. Το κόστος της κατασκευής δρόμων σε ορεινά εδάφη ήταν μικρό.
- γ. Η Ελλάδα απομονώθηκε από τις ευρωπαϊκές χρηματαγορές ως το 1861.
- δ. Τα ξενικά κόμματα συμφωνούσαν να στηριχθεί η οικονομία της χώρας στην αγροτική και βιοτεχνική παραγωγή, στο εμπόριο και τη ναυτιλία.
- ε. Δύο από τις θέσεις του ρωσικού κόμματος ήταν η ξενοφοβία και η άρνηση του διαφωτισμού και της δυτικής παιδείας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

- α. Για ποιους λόγους αναπτύχθηκαν πριν από την Επανάσταση του 1821 τα πελατειακά δίκτυα; (μον. 6)

β. Ποια ήταν τα χαρακτηριστικά της Μεγάλης Ιδέας και πώς επηρέασε την πορεία του νεοσύστατου ελληνικού κράτους; ((μον. 6)

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Β2

Ποια ήταν τα πλεονεκτήματα της Ελλάδα του Μεσοπολέμου (1919-1939) που επέτρεψαν τη θετική οικονομική της πορεία;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις πληροφορίες από τα κείμενα που ακολουθούν να αναφερθείτε

- α.** στην κατάσταση της ελληνικής βιομηχανίας από τη δεκαετία του 1870 και μετά (μον. 12) και
β. στους λόγους για τους οποίους δεν μπόρεσε να αναπτυχθεί ως τα πρώτα χρόνια του 20^{ου} αιώνα (μον. 13).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Τη στιγμή που ο Τρικούπης ανήλθε στην εξουσία μέσα στη διεθνή και εσωτερική ύφεση, το σπουδαιότερο πρόβλημά του ήταν η διατήρηση και η ενίσχυση του ήδη υπάρχοντος παραγωγικού δυναμικού. Το δυναμικό αυτό ήδη υπήρχε στην Ελλάδα από την εποχή του Κουμουνδούρου. Ο Τρικούπης αγωνίσθηκε και επέτυχε να το συγκρατήσει κατά τη διάρκεια που η κρίση έγινε ιδιαίτερα αισθητή στην Ελλάδα (1885-1888) και να το αναπτύξει στη συνέχεια. Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση του πλέον αντιπροσωπευτικού τύπου της ελληνικής βιομηχανίας, της κλωστοϋφαντουργίας. Τα 14 κλωστοϋφαντουργικά εργοστάσια που η Ελλάδα διέθετε το 1889, είχαν ιδρυθεί ήδη από το 1876.

Η διατήρηση αυτού του αριθμού μέσα από την κρίση ήταν μια επιτυχία του Τρικούπη. Η πρόοδος είναι ακόμη πιο αξιόλογη εάν λάβουμε υπ' όψη τη χρησιμοποιούμενη ιπποδύναμη των εργοστασίων αυτών: 512 ίπποι εν όλω στα 1876, έναντι 1.576 στα 1889. Γενικά, στην περίοδο 1880-1889, φαίνεται ότι δεν ιδρύθηκαν πολλές νέες βιομηχανίες, εκτός από τις αλευροβιομηχανίες, οι οποίες υπερδιπλασιάστηκαν (ακόμη μια ένδειξη της σημασίας της εγχώριας αγοράς, προς την οποία προσαρμόστηκε η βιομηχανική ανάπτυξη αυτής της περιόδου). Το σημαντικό γεγονός ήταν ότι οι ήδη υπάρχουσες βιομηχανίες διατηρήθηκαν, ενισχύθηκαν και μεγεθύνθηκαν. Το σύνολο της εγκατεστημένης ιπποδύναμης αυξήθηκε από 1867 ίππους το 1876, σε 10.000 το 1892, χωρίς όμως να αυξηθεί σχεδόν καθόλου ο αριθμός των επιχειρήσεων. Ομοίως αυξήθηκε το επενδυμένο σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις κεφάλαιο, από 26 εκ. το 1875 σε 42 το 1892. Είναι έτσι προφανές ότι η δασμολογική προστασία ωφέλησε επιχειρήσεις που ήδη

υπήρχαν. Όμως, βέβαια, έτσι ο δασμός κινδύνευε να χάσει τον «παιδαγωγικό χαρακτήρα» του και να καταλήξει στη συντήρηση δασμοβίων βιομηχανιών.

Ο ίδιος ο Τρικούπης είχε πλήρη επίγνωση του προβλήματος: «συναγωνίζεται ήδη παρ' ημίν η εγχώρια βιομηχανία κατεργασίας του βάμβακος προς την εξωτερικήν, (όμως) δεν συναγωνίζεται επί ίσοις όροις τοις πρέπουσιν, ως θα ήτο επιθυμητόν, δεν συναγωνίζεται ελεύθερα, αλλά χάρις εις το βαρύτατον εισαγωγικόν τέλος, υπερβαίνουν τα όρια επιτρεπομένου, διότι βιομηχανία επιτυχάνουσα επί επιβαρύνσει του λαού εν τοιούτω μέτρω αμφίβολον αν είναι ωφέλιμος εις την χώραν. Αλλ' οπωσδήποτε συνετέλεσεν ο βαρύτατος δασμός, όπως δοθή η πρώτη ώθησις εις την εγχώριαν βιομηχανίαν και ίσως βαθμηδόν ήδη δυνηθώμεν να λάβωμεν υπ' όψιν και τα συμφέροντα του καταναλωτού, περιορίζοντες ό,τι το υπέρογκον ενέχει η φορολογία».

Κ. Βεργόπουλος, Κράτος και οικονομική πολιτική στον 19ο αιώνα, 1978, σελ. 149-150.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Παρατηρήσαμε ήδη, ότι η ανάπτυξη της βιομηχανίας ήταν γενικά πολύ αργή και ότι στις αρχές του αιώνα μας (ο συγγραφέας αναφέρεται στον 20^ο αιώνα) υπήρχανε ελάχιστοι βιομηχανικοί εργάτες. Αν λοιπόν, η αργόρυθμη αυτή πορεία εξηγείται από έλλειψη επαρκών κεφαλαίων (για την περίοδο πριν το 1880), για το επόμενο χρονικό διάστημα το θέμα περιπλέκεται: παρά τα σημαντικά ποσά που εισρέουν για τη συγκρότηση της αναγκαίας τεχνικής υποδομής, παρά την ανάπτυξη του τραπεζικού συστήματος και τον πολλαπλασιασμό της χρηματικής ρευστότητας, οι βιομηχανικές επενδύσεις εξακολουθούν να παραμένουν σχετικά περιορισμένες. Δίχως να έχουμε την πρόθεση να διερευνήσουμε σε βάθος το πρόβλημα, είναι βέβαιο ότι η νοοτροπία της βραχυπρόθεσμης κερδοσκοπίας, που συνοδεύει τον αντιπαραγωγικό προσανατολισμό αυτής της πρώτης χρηματιστικής αστικής τάξης, μια νοοτροπία από την οποία επηρεάστηκαν άφευκτα¹ και οι σημαντικότερες αυτόχθονες² οικονομικές δυνάμεις, αποτελεί την άλλη όψη της γενικότερης επιφυλακτικότητας του συνόλου της ελληνικής αστικής τάξης προς τις βιομηχανικές επενδύσεις. Αν, λοιπόν, στην Ελλάδα, η ανάπτυξη μιας εθνικής αστικής τάξης δεν πραγματοποιήθηκε με άξονα τις βιομηχανικές δραστηριότητες, αυτό δεν οφείλεται ούτε στην απουσία αυτόχθονων επιχειρηματικών φορέων ούτε στην έλλειψη κεφαλαίων αλλά ούτε και στην άμεση επέμβαση των μεγάλων καπιταλιστικών δυνάμεων του κέντρου. Οφείλεται μάλλον στις συνθήκες δημιουργίας του πυρήνα της ελληνικής άρχουσας τάξης, που φάνηκε να αναδύεται ξαφνικά χάρη στη νέα διεθνή συγκυρία.

ΘΕΜΑ Δ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις πληροφορίες από τα κείμενα που ακολουθούν να αναφερθείτε

α. στους οπαδούς του Γαλλικού κόμματος (μον. 8)

¹ άφευκτα: αναπόφευκτα

² αυτόχθονες: ντόπιες, εγχώριες

β. στα βασικά στοιχεία της πολιτικής του (μον. 10)

γ. στον τρόπο με τον οποίο πολιτεύθηκε ο ηγέτης του κατά την περίοδο 1844-1847; (μον. 7).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

«Στο Γαλλικό Κόμμα διαπιστώνεται η μέγιστη διάρκεια των πελατειακών δομών. Το κόμμα που δημιουργήθηκε ως εκπρόσωπος των συμφερόντων των Ρουμελιωτών στρατιωτικών κυρίως, την εκπροσώπηση των οποίων είχε αναλάβει ο Ιωάννης Κωλέττης, διατήρησε αυτόν τον χαρακτήρα μέχρι και μετά τον δεύτερο εμφύλιο. Ο εμφύλιος είχε συντελέσει στην ανάπτυξη ενός κοινού μετώπου των Ρουμελιωτών, που οδήγησε οπλαρχηγούς με τόσο μεγάλες αντιθέσεις μεταξύ τους, όπως ο Κώστας Μπότσαρης και ο Κίτσος Τζαβέλας, στο στρατόπεδο του Κωλέττη, εμποδίζοντας αρχικά την ανάπτυξη άλλων διαφοροποιήσεων. Με μια σειρά τακτικές κινήσεις ο Κωλέττης βελτίωσε τη θέση του. Όταν ο Οδυσσέας Ανδρούτσος το 1825, ως αιχμάλωτος του Ιωάννη Γκούρα, είχε βρει το θάνατο, ο ίδιος ο Γκούρας είχε σκοτωθεί ένα χρόνο αργότερα και ο Καραϊσκάκης το 1827, ο Κωλέττης μπορούσε πια να εκπροσωπεί μόνος τους στρατιωτικούς της Στερεάς. Παράλληλα, το μέτωπο των Ρουμελιωτών στον δεύτερο εμφύλιο διαμεσολάβησε την προσχώρηση αρχόντων της Στερεάς Ελλάδας στον Κωλέττη[...]Στους αγωνιστές της Ρούμελης ήταν εντυπωσιακό εκείνο που ίσχυε γενικά για το στρατό: απαίτησαν από τον Κωλέττη μισθό, τροφή και πυρομαχικά, και ο Κωλέττης αξιοποίησε δεξιοτεχνικά αυτή τη δυνατότητα να τους προσδέσει στενότερα στην παράταξή του».

Gunnar Hering, Τα Πολιτικά Κόμματα στην Ελλάδα, 1821-1936, Μ.Ι.Ε.Τ., 2006, τ. Α', σ. 118-119.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

«Η παραχώρηση Συντάγματος δε μετέβαλε την πολιτική ζωή. Η συνεργασία των τριών κομμάτων εν όψει της αλλαγής του 1843 διαλύθηκε αμέσως μετά την επιτυχία. Οι πρώτες εκλογές που ακολούθησαν κράτησαν τρεις μήνες κατά τους οποίους η Ελλάδα έγινε λεία των οπλισμένων συμμοριών του Κωλέττη, που έβαλε σ' ενέργεια όλα τα μέσα για να συντρίψει τον αντίπαλο και να εξασφαλίσει την πλειοψηφία στη Βουλή. Συνταγματικός, όταν ήταν στην αντιπολίτευση, ο Κωλέττης δείχτηκε υπερβολικά συγκεντρωτικός όταν πήρε την εξουσία κι ενθάρρυνε τις επεμβάσεις του στέμματος στην πολιτική ζωή. Η πραγματική εσωτερική πολιτική του συνίστατο στη διάθεση των κρατικών εσόδων για λογαριασμό των φίλων του», χωρίς κανένα σοβαρό μέτρο για τη διοργάνωση και οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Νίκος Σβορώνος, Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας, Θεμέλιο, 1982, σ. 81.

Καλή επιτυχία!!!